

ANY IV.

Barcelona 15 d' Abril de 1894.

NÚM. 15.

EFEMÈRIDES CATALANES

ABRIL—DIA 15.

1804. Naix en aquesta ciutat lo molt acreditat mestre compositor y reputat mestre de capella, últim obtentor en propietat de dit càrrech en Santa Maria del Mar, Mossen Joseph Barba, Pyre. Lo desempenyá llarchs anys, fins que 'n fá pochs se n' aná d' aquest mon dexantne bons recorts de son saber musical, de son entussiasme per l' art y de la sua pietat. Abans havia desempenyat lo de la Seu de Girona, quina ciutat no podrà oblidar may lo molt que treballá per lo desvetllament de la música en ella.

DIA 16.

1877. Un dels artistes més genials que n' ha produhit nostra terra en lo present segle, es sens dupte lo malhaguanyat Tomás Padró, qui morí en aquesta ciutat natal, massa jove encara, puix que podían esperarçarse d' ell fruyts que les exigencies de la lluyta per la vida no li havían permés donar, ab tot y ésser molts los que 'n produhí, y per cert no gens menyspreables, son talent fecundíssim é inagotable, per medi del llapis y del pinzell y en distints géneros.

DIA 17.

1249. Aquella antiga organisació del Concell municipal que, d' antich venía subsistent per

dret consuetudinari, en virtut del qual lo poble congregat al só de la campana, en la plaça del rey n' elegia á sos prohoms ó pahers, ne reb sanció real en aquesta fetxa per carta expedida en la ciutat de Valencia, per lo rey En Jaume lo Conqueridor, qui successivament aná disposant lo més convenient perquè 'n resultás aquella institució verdaderament lo govern del poble per lo poble.

DIA 18.

1564. Felip II, aprova lo que les Corts celebrades á Barcelona havían acordat, de que tots los lladres que fossen haguts, á més de son cástich corresponent, se 'ls assenyalás ab un ferro vermell de foch á fi de que sempre fossen coneguts de tothom.

DIA 19.

1239. Se celebra á Tarragona un concili provincial presidit per l' arquebisbe metropolitá Pere d' Albalat, en lo qual se dictan cinch cánons y se sancionan ademés los 16 articles que 'n formen la constitució presentada per lo Llegat pontifici bisbe de Sabina.

DIA 20.

1218. Lo bisbe de Barcelona, D. Berenguer de Palou, havent fet venir des de Bolonia alguns frares predicadors, estableix en aquesta ciutat matexa lo primer convent del ordre de Sant Do-

mingo que hi ha hagut á Espanya y que 'n fou lo célebre de Santa Catarina Verge y Martre, protegit per monarcas tan il-lustres com Jaume I, distingit per molts papas des de Honori III y que 'n pròduhi en tots temps varons il-lustres en virtut y doctrina, poguentne oferir entre sos fills, á un sant canonisat, á deu martres, vinticinch morts en opinió de santedat, tres generals del propi institut, dos cardenals, quatre arquebisbes, disset bisbes, dos mestres del sacro col·legi, y altres distingits ab diferents càrrechs importantíssims.

DIA 21.

1838. La societat qu' ab lo títol de Liceu se havia establert en lo convent de Mont-Sió de la plaça de Sta. Agna, celebra en lo saló de Cent de Casa la Ciutat la inauguració de les cátedres del Liceu Filarmónich d' Isabel II. No es certament lo primer conservatori establert á Espanya, puix lo de Madrid data del any 1830 en que 'l fundá la reyna Cristina, però tenia lo barceloní sobre aquell la ventatja d' ésser franca la ensenyança artística que se hi donava y no estar subvencionat per lo govern.

RAMÓN N. COMAS.

GOIG SENSE ALEGRÍA

Dilluns se donaren en lo Senat la primera escomesa partidaris y enemichs dels tractats de comers. Los qui lluytaven en nom de la Protecció obtingueren una victòria inesperada. Dels set individus que componen la Comissió dictaminadora sobre 'ls tractats, quatre son proteccionistas.

Los senadors catalans que, á darrers de la setmana passada marxaren cap á Madrid, pogueren, en lo primer día de la present, apropiarse la célebre frase del capdill romà: *veni, vidi, vici*.

Aquest primer triomf era trascendental; no posava terme á la lluyta, però dexa desconcertats y espaordits als contraris.

Després de la batalla, 'ls Ministres reunits discorrien contristats com se podrien refer de la desfeta; y 'ls productors de tota

Espanya s' entregavan al goig de la victòria, plena d' esperansas.

Trista sort la d' Espanya! Plora 'l pays quan los governs riuen; y 'l pays sols pot alegrarse quan los governants se planyen.

Passats los primers moments d' alegria, los més entusiasmats se refredaren. La victòria permanexia certa é indubtable; pero s' anava enfosquint la seva trascendencia.

Eran duas las cosas que feyan grat lo triomf: una que dava ayres de certesa á la esperansa de destruir la obra projectada per lo lliure-cambi; l' altra que semblava iniciar una rectificació ben entesa de nostra vida pública.

En tots dos aspectes han perjudicat al triomf del Senat las noticias que després se han sapigut.

Quan se ha vist que del camp de la victòria no 'n disposavan las forsas proteccionistas, sinó 'l quefe d' un partit polítich; quan nos hem enterat de que la conducta de la Comissió en que guanyá 'l Proteccionisme, no era aquest qui la dirigia, sinó don Antoni Cánovas, que no figura en ella; quan, s' ha posat en clar que aquesta Comissió no estava á mercés de la idea que fou bandera del combat, sinó d' un home que si bé serveix á la idea, la serveix ab devoció entrebancada per altrás d' orde polítich, en ell de intensitat superior; quan, en conseqüencia de axó, hem vist que, després del triomf, lo cos del exèrcit proteccionista 's quedava parat, y la Comissió per compte de seguir ab coratje lo camí de la victòria, abansava plena de temor, ab tant ó més cuydado que de la propia bandera, d' altres ben diferents pendons, hem vist ab pena esblaymarse la resplandor d' aquell triomf, y hem hagut de fernos aquesta descoratjadora pregunta:

¿Quí guanyá en lo Senat la victòria? Lo pays ó la política? La unió dels defensors de la producció, ó la conxorxa de las mi-

norías parlamentarias? Lo proteccionisme ó En Cánovas?

Si 'l triomf pertany á la política, pot-ser, tinga alguna transcendencia en la qüestió dels tractats; però en ell no podrián fundarhi cap esperança 'ls qui, de moment, cregueren que 'ls seus resplandors eran llum d' aurora de novas y millors orientacions de la esgarriada vida parlamentaria de la pobra Espanya.

N. VERDAGUER CALLÍS.

LA SELVATJADA DE VALENCIA

La brutal agressió de la patuleya masónica de Valencia contra 'ls peregrins que en aquell port anaren á embarcarse, es de la major gravetat, porque es un insult á la Religió del pays y porque, no impedida pel Govern, constituheix á aquest en reo d' un delict del que, pot-ser, demá, com á jutge, haurá de demanar compte á un altre Govern.

Lo Congrés dels diputats protestant en pés y ab indignació del vandalisme de las turbas valencianes, doná un bell espectacle; la justícia perseguint ab activitat als autors de la selvatjada, compleix lo seu deber. Però lo succehit á Valencia, quedarà apesar de tot com una taca del bon nom d' Espanya, y dexará un sagell de afront en la historia del partit lliberal.

LA VEU DE CATALUNYA, al formular la seva protesta, la dirigeix principalment contra 'ls hipòcritas que, cómplices ó atiadors de las turbas impías, abominan dintre del Parlament de lo que fora d' ell ensenyan y encoratjan.

UN PASSEIG APROFITAT

AL INSPIRAT CANTOR DE LA VALL D' ARO, D. JOAN SITJAR
Y BULCEGURA

Era 'l diumenge de carnestoltas.

Brindats per la bona cara del sol, que lluhia

com may espléndit, sobre 'l fondo llis d' un cel seré, las empenguerem ab En Roca y un altre amich, mitg á peu, mitg caminant, per la carretera vella de Santa Eugenia, ab la intenció de donar una volta pel plá de Girona.

Y, lo que son las cosas, aquell día que havíam sortit com qui diu á la ventura, fou un dels que tornarem á casa mes satisfets del nostre passeig.

* *

Feya ja una galán estona que caminavam y la veritat, fins teníam mitja ganota; de manera, que bastá la indicació d' un porque 'ns decidissem á entrar á una casa de pagés, á veure si 'ns arreglarian quelcom pera rosegar. Y, en bona fé; no 'ns penedírem gens de ferho, puix tinguerem ocasió d' enrahonar una bella estona ab un jayet de cap á vuytanta anys; de fesomia noble, un bon xich torrada pel sol; cap blanch, cubert per la tradicional barretina, y ulls en extrém expressius.

Quan entrarem, estava sentat sobre un escambell á la vora del foch ab llur neta á la falda.—Déu vos guard padrí, ab la companyia,—li diguerem.—Y á vostés igualment,—nos contestá mitg tombantse. Li demanarem si 'ns podrián arreglar alguna futesa.—Cridaré á la noya;—y 's posá á cridar—¡Paula!, ¡Paula!—Aquesta comparegué, tan fresca, roja y grassa com Déu la havia feta; li demanarem lo que volíam, s' excusá, mes al últim accedí; y en tant que 's disposava á arreglarnos un *empedrat*, (*) nosaltres vâm sentarnos á fer conversa al *padrí*.

Ja varem serhi pel troç.

—Y donchs, l' aví, ¿no sabéu pas cap rondalla?—vá demanarli En Roca.

—A la meva joventut prou que 'n sabia, mes ara, 'ls anys hi son, y passant dels setanta, ja un hom no te habilió per res.—

Aquesta resposta va desconcertarnos una mica; mes fermes en lo propòsit de no dexar fúgere la ocasió, ja que se 'ns presentava, sortírem á parlar del pont *del dimoni*.

—¿No sabéu pas per que 'n diuen aquest nom?—vâm preguntarli.

—Axó si que no 'ls hi puch dir. Lo que sé, es perquè ho diuen d' una gorga que hi ha per assí en amunt á Canet d' Adri. ¡Allá si que vá passar

(*) Truyta d' ous, ab boçins de cansalada y de butifarra.

un cás com un cabás! «*Afigurarse* que era un día de mercat á Girona; un pastor de Canet hi aná á fer compra de anyells; com era al estiu y feya una calorassa qu' estabellava las pedras, lo home va esperar per tornarsen, que 'l sol fos post. Vetaquí que quan era ja un bon troç enllá, véu un bulto al mitg del camí; s' hi acosta y 's troba ab un moltó que de tan gros feya talment mitja basarda. Va estacar-lo per las banyas y se l' emmená, preguntant per aquells vols si era de algú que l' hagués perdut, y ja estava per endúr-sel á casa llur, quan, al passar pel cim d' un ribast que á dessota hi havia un gorch, ¡brom!, sent un gran tró, y sort va tenir de dexar la corda, ó sinó cau á dintre l' aygua que no s' haguera parlat mes d' ell; perque 'l moltó no era altra cosa que 'l mateix dimoni que anava per ferlo perdre.»

«Y velshiaquí perquè sempre mes n' han dit la gorga del dimoni.»

—¿Voléu dir que axó es veritat?—Fiu jo.

—Tant com que vosté es davant meu, y jo davant seu; ja veu que 'm fá dir.

—¿També creyéu que hi han hagut bruxas, vos?

—Com que es un fet. Sense anar més lluny; al cim mateix de la gorga del dimoni, hi ha encara un forat que n' era plé; y que no gosaria pas jo ficarmhi encara avuy día, perque molts ho han provat y molt poch n' han exit ab vida.—

En Roca y jo, ni tan sols nos recordavam del brenar, mes lo nostre amich, de més aficions culinarias que nosaltres, nos hi feu pensar. Convidarem al avi, y encara que de primer se feya 'l vergonyós, al últim li ferem agafar.

—Vaja, sentéus, y tot brenant nos acabaréu de contar lo del forat.—

S' assentá á taula, y entre caxalada y trago, nos feu la relació que segueix.

«Molts havían ja provat d' entrarhi y cap encare n' havia pogut sortir. Un día, dos hòmens molt valerosos de Canet, varen dir:—Nosaltres hem d' entrarhi y n' hem de sortir vius. S' arreglan com qui haguessen de fer un llarch camí per llochs deserts; ja podéu pensar que no 'ls hi mancavan queviures, ni armas llargas, ni rosaris.»

«A exida de sol, agafan 'ls trastets, encenen atxas de vent y á dins s' ha dit; ¡fillets de María Santíssima! axis que son uns quants passos enllá se 'ls hi apaga 'l llum; per xó no 's descoratjaren; invocan la Mare de Deu ab una Ave-Maria, tornan provar d' encendre y ja varen tenir claror. Mes, una cosa 'ls hi donava desfici; la llum no arribava sinó pocas passas entorn d' ells, y sempre sentían enrahonaments y may veyan á ningú; ¿qui era que enrahonava, sinó las bruxas? ¡Y encara dirán que no n' hi ha! Donchs, bé; tot caminant, caminant, trobaren salas y saletas y carrerons y, lo mes estrany, en un clot á terra hi vegeren encara cendra apagada de tot just; tot axó, entre las riallas de las bruxas y sumións y esperits malignes que 'ls anavan seguint.»

«Ja 's veyan enterament perduts, puix havían passat moltes estancias, quan vegeren un gran forat á terra ab unas grans escalas que no 's veyan ahont donavan. ¿Gosarshi ficar? ¡Ni 'ls mils!»

«Per fi, resolgueren resar una part de rosari perquè 'ls encaminés, y á rama de fosch de l' endemà passat del día que entraren, varen tornar á sortir.»

..

Donarem las gracias al avi per lo que 'ns havia comptat y, després de pagar lo gasto que havíam fet, nos despedirem tot prometent que no sería la última vegada que aniríam á visitar la bona gent d' aquella casa.

JOSEPH MORATÓ Y GRAU.

Girona, Febrer de 1894.

NOTAS ARTÍSTICAS

«La tonsura del Rey Wamba».—«Garrote vil».—«Una carga de coraceros.»

Es ben veritat alló de que quan un menos s' ho pensa bota una llebra. Ara qu' estavam descuydats, tan, que fins eram lluny de Barcelona, es quan alguns artistas nos han dat motiu pera rompre 'l silenci que 'ns imposa la producció sempre homogénea, corrent y vulgar que s' ensenya arreu descaradament.

Mes, com nostres habituals lectors conexen lo propósit que tenim de senyalar tot lo notable y extraordinari que aquí veja la llum axis que

hem tornat, hem inquirit, hem preguntat; y ab las orellas dretas hem parat atenció á las respuestas y comentaris; hem fet l' ull viu devant de las reproduccions fototípiques ó fotográficas dels quadros, y recordant la manera y tendència dels autors, hem lograt formarnos una opinió: Opinió que, si may val alguna cosa, avuy no val res, puix no es filla de la impressió directe é immediata, favorable ó contraria, que produeix tota obra d' art al contemplarla.

Apuntemla no obstant, com diuen nostres vehins, com un *compte rendu*.

Lo pintor gironí Sr. Brull, que no dona al pincell gayre repós y casi sempre estudia profitosament, s' ha plantat á sobre una feynada ab la tela titulada «La Tonsura del Rey Wamba.» ¡Malaguanyada! puix nos sembla que la obra á pesar de l' esforç y de la bona intenció del autor es d' aquelles que no dexan rastre.

Representa lo moment de la tonsura. Lo rey narcotizat jau en son llit, ab lo pit mitg descobert. Erwig, que deu cenyir la corona, y demés cómplices, miran com la estisora remata la seva obra. Las figuras las veyém ben reparatidas per la escena y construhidas ab solidés; mes las trobém bon xich paradas. En aquells rostres s' hi traslluheix poch l' ansietat y l' interès pel fet que 's consuma. Aquesta fredor ó encantament dels personatges sembla que 's comunica bastant al espectador, que contempla la obra ab curiositat indiferent. Axó apart, se coneix que hi ha un efecte de llum ben entés y ben resolt; calitat y relleu notables, y diuen que 'l colorit es lo més net que ha tret l' autor.

Per lo que toca al assumpto direm que hi es y está expresat clarament, pero que resulta mal triat, pobre. Si l' autor s' ha proposat trobar un efecte íntim, no resulta: alló no expressa cap sentiment, y en conseqüència no emociona; y si s' ha proposat un efecte de *grande machine*, tampoch li ha sortit. La composició no es aparatosa, sino escassa d' elements llampants y escenogrífichs; li manca expressió dramática y los tipos son poch teatrals, tot lo mes representa un final d' acte d' aficionats y en conseqüència no enlluerna.

Per nosaltres lo verdader mérit y valer de la obra consisteix en haver dat motiu d' ampliació y desfogament á las facultats y foras positives

d' En Brull. Are ja sap que una tela per canas que tinga no l' espanta; veja, donchs, que la importancia del tema compensi la importancia del trevall.

La historia, abarcada en conjunt, sembla que avuy pot y deuria proporcionar assumptos é inspirar obras de cap de brot, y no es així; la impossibilitat de identificarse al medi, que ja no existeix; la necessitat de compondrer é inventar; la falta de elements vius y palpitants y també lo difícil de ressucitar los rasgos característichs, de expressió principalment, encarnats en la época, en la rassa, en las costums, en lo fet, en los tipos, en lo moment precis que 's vol representar, fan lo cas excepcional, raríssim. Y ¿quants no 's pensan haber pintat quadros hístórichs per haver donat propietat escénica á la composició y haverla vestit, seguint los consells de la indumentaria? Moltes vegades, realment, la historia ha estat causa d' una concepció artística; mes al produirse la obra, la causa queda relegada á excusa y la imaginació y fantasia del artista se despatxan al seu gust, sense mes objecte que obtenir un resultat efectista, frapant, mes ó menos armonich ó discordant, fi ó abigarrat, romántich ó terrorífich, exajerat de forma y expressió, anémich de sentiments, sempre artificios, may encaxat, ni sorpres, ni vist, ni intencionat, ni palpitant, ni sincer.

Pera trasmetre á las generacions que 's succehexen la impressió íntegra y virtual d' un fet, d' un epissodi, d' un acte, d' un acontexement, es á dir de qualsevol moment hístórich, es casi necessari haverlo viscut.

Per axó en Ramón Casas que viu en los temps del «Garrote vil» ha sabut portarlo á la tela ab tota sa integritat, verisme y forsa emocional; alló es la reproducció fidelíssima del espectacle y de la impressió que, lo mateix espectacle, produeix en la multitud, en lo públich que 'l contempla. La fotografia reproduex lo primer y 'n dona la idea; més, pera lo segon cal un temperament exquisit y sensible á las més débils ondulacions de la expressió y del sentiment; tan, com la placa fonográfica ho es á las més insignificants sonoritats.

Solament així se comprén que s' haguessen imprés en l' enteniment del artista, sense pérdre un átomo del seu valor y forsa, tan individual

com colectiva. No més axís s'admira la prodigiosa retentiva d' En Casas, y no més axís se explica que lo trasllat per medi del pincell fassi la il·lusió de la cosa més fácil y rutinaria del mon.

En efecte, lo quadro diu que sembla pintat mentres los instants que durá la execusió del infelís Peinador: tot d' un glop; sense faltar ni sobrarhi rés. D' aprop diuhen que sembla una confusió de pincelladas llargas y grassas que no s' entenén; més á mida que un se 'n aparta, veu com se descomponen, aïslan y donan cos, vida y sentiment á la composició.

L' antich pati dels corders, ab sos arbres despullats, tancat d' una banda per casas rónegas y descuydadas y de l' altra per las tápias y parets de la pressó, es lo lloch escénich: Lo poble curiós, agrupat y empenyentse, y tropa y policia contenintlo, pera guardar lo lloch de la execusió lliure, son los comparsas, testimonis del drama. La oficialitat, congregants, etc., clapejant desordenats l' espay reservat, fan de personatjes; y per demunt de tot axó, se destacan com protagonistas, lo catafalch, ab lo butxí que arrenca la vida pasatjera d' un home, y lo Sant Crist, que li torna per una eternitat. Un cel plomís, sense llum y lo boyrim humit y fúmós, propi d'aquell barri fábril, que impregna l' atmósfera, diu que arrodonexen magistralment l' efecte trist, casi tétrich, del quadro. Tal es l' assumpto y las massas principals que 'l determinan. Are, com á interpretació sembla que, en aquella perspectiva, lo mateix s' admiran los grupos de primer terme, naturals, vigorosos y corpóreos que 'ls del fondo, borrosos y esfumats, més també ab relléu y moviment. Com á color tots conexém la tónica d' En Casas pera compendrer que ni feta expressa, fora més favorable al assumpto. Com á procediment ja sabém que no té rival. De tot axó, naturalment, diuhen que 'n resulta lo conjunt més afinat, rodó y característich que se ha vist á Barcelona: ni una sombra d' engany en lloch, ni un detall fora de tó, cap tipo indiferent, tot fill de la observació directa, íntima y personal.

Satisfet pot estar lo Sr. Casas del éxit del seu quadro, que no dubtém será apreciat anys á venir com un document, gráfich é històrich, de nostres temps: pero crega que nosaltres n' estém

tant com ell. Feya dias que 'ns tenia ab ansia, porque no 'l veyam decidit á fer lo que la opinió pública reclamava d' ell (mes d' un cop nos havíam quexat), y al fi hi ha donat la solució que, no per prevista, mereix menos felicitacions. Los artistas, inclusiu la proclaman. Ab «Garrote vil» y devant de tothom, En Casas, s' ha calsat las botas.

Are 'l quadro es á París en lo Saló del *Champ de Mars*. No mes falta que tinga bona sort.

Apart d'aquestas obras, de quals mérits y significació nos hem fet cárrech, s' ha exposat també en lo Saló Parés una tela, bon xich gran, en en la que lo Sr. Cusachs ha pintat una «Carga de coraceros francesos» (?).

Sembla que aquesta obra no ensenya res de nou, ans al contrari; en ella se troban repetits com á motiu principal varis estudis que l' autor y 'l públich se saben de memòria. No mes ha estat qüestió de mudar l' uniforme al maniquí.

La composició está feta ab l' amanerament de sempre. Vinga un día ben núvol y un terreno gens accidentat; després varia un xich lo topo, disposició y moviment de las massas, de las que n' acusa 'l bulto y la forma ab facilitat, y acabat arrenclera al devant, algunas notas, mes acabadas de dibuix, que fixin l' atenció (la figura del oficial, la del trompet, lo cavall que cau ferit, lo que s' encabrida, etc). Are, tot axó s' ha de aguantá y lligar: donchs vingan quatre rochs y una cosa com herbas y forsa pols, boyra ó fum, y... ja está. Los ulls quedan enganyats y la gent satisfeta, aplaudint. Consignem, no obstant, que en aquesta, com en totas las obras d' en Cusachs hi ha molta despreocupació y molta trassa; grans dosis d' habilitat pera dissimular las trampas, y que apesar de sentir á estudi de natura morta, té 'l dó del color que las anima, vivifica y fá agradables.

També aquest quadro ha passat la frontera pera fer acte de presencia en lo saló dels Camps Eliseos de París. Li desitjem bon viatge y éxit.

J. C. y R.

EN LA PRIMERA COMUNIÓ DE LA NENA CARMETA CALBETÓ Y CÓRDOBA

En lo cel que 'l cor somia
brilla avuy un nou estel
y sa llum signa la via
del indret hont se obra 'l cel.

Jo prou seguirlo voldria
á eix astre que al cel nos dú,
mes; ¡ay! per la sua vía
sols, Carmeta, hi passas tú!

CLAUDI OMAR Y BARRERA.

Canet de Mar, 8 Abril de 1894.

A CARMETA CALBETÓ Y CÓRDOBA

EN SA PRIMERA COMUNIÓ

Jesús, la rica perla del mar de l'alta gloria
avuy gustós devalla al fondo del teu cor;
com místich reliquiari, exemp de vil escoria
resguarda cuydada tan divinal tresor.

Ha pres en tu posada l'Angel pur que pastura
seguít d'un chor de Verges pel celestial jardí;
tu sías com viola humil, com lo lliur pura,
d'amor encesa rosa, semblant á un serafi.

Jesús al visitarte per la volta primera
te ha regalat per joyes lo Cos y Sanch de Deu;
estímal ab tendresa crexent de primavera;
si sempre ets tota seva, Jesús será tot teu.

LLUÍS MARÍA DE VALLS, PBRE.

Arenys de Mar, 7 Abril de 1894.

MOVIMENT REGIONALISTA

Hem rebut la bona visita del setmanari «Lo Geronés» porta veu del «Centre Catalanista» de Girona y sa comarca. Lo nou company se presenta ferm y coratjós, plé de guapesa y de bon seny. L'article doctrinal *Clà y catalá* demostra que 'l periódich sabrá anar pel seu camí gallardament y sense marradas. No duptám de que sabrá guanyarse en aquella comarca la consideració y la autoritat que merexen nostras doctrinas. Donám al estimat company afectuosa encaxada de benvinguda y desitjám que per molts anys sia reforç y honor de la nostra causa.

..

Traduhim de la revista marsellesa, *Lou Felibrige*:
«S'han publicat á Barcelona dos galants llibrets de versos d'En Jacinto Verdaguer, lo gran poeta de *La Atlántida*. *La Fugida á Egipte* es un ramellet flayrós

de llegendas piadosas divinament escritas, que forma la tercera part de sa trilogía de Jesús Infant. *Roser de tot l'any*, es un roser que porta per cada día, no una rosa, sinó una perla pulida ab un talent exquisit y un cor de poeta. Ah ¡que es suáu lo perfum que s'exhala d'aquest Roser!»

..

La premsa de París renya fortment al Consell general de la Córcega, per que ha donat un vot de censura al prefecte, ó dígalí governador de la localitat. Tenen rahó los diaris de París: dins la organisació centralista que á França y á Espanya disfrutám, los qui governan los interessos d'una provincia no tenen cap responsabilitat. L'amo absolut, n'es lo ministre. Axís es ara com ara; un altre día... bó es que 'ls tiranisats comencen á adonarse del jou.

..

Heus aquí un argument que faría molts devots del regionalisme:

La ciutat del mon ahont hi han més milionaris es Bâle, ciutat de la federal Suissa. En ella hi han 132 milionaris, quinas fortunas suman un total de 664.620.000 pessetas. Las ciutats de la confederació Nort-Americana Brooklyn y New-York comptan entre las duas 4000 milionaris. Però la ciutat Suissa resulta ser més rica, puix en ella per cada mil habitants hi ha un milionari $\frac{3}{4}$, mentres que en las ciutats Nort-Americanas per cada 1000 habitants corresponen $\frac{2}{5}$ d'un milionari.

Los estats centralisats escatexen qui té més miseria; las ciutats que viuen á la ombra de majors llibertats se disputan qui té mes milions.

..

Lo colaborador de *L' Aioli*, Gui de Moun-Pavoun dona compte d'haverse fundat á París una associació al objecte de formar la carta llingüística de França. Aquesta carta, diuen los associats, demostrará que no hi ha pas, segons s'ha cregut per molt temps, un provençal, un catalá, un vasch, sinó una sola llengua, la francesa, que ha suferit modificacions. Lo citat redactor, rihentse de la empresa ofereix demostrar que 'l francés es lo provençal espatllat.

..

Diu *La Cigalo d'Or* de Montpeller, sots lo títol *La Magistratura y las llenguas populares*:

«Lo diari la *Libre Parole*, dins un de sos darrers nombres, ha dit una cosa que 'ls felibres han tingut moltes ocasions de fer notar. A continuació d'un gran article d'En Drumont, sobres una pobra dona que, essent ignocenta, fou condemnada á treballs forçats (salvantse de la pena de mort per una petita majoria de vots), la *Libre Parole* diu: «Entre las circumstancias que concorregueren á la condemna de la pobra dona, és necessari notar la ignorancia de la llengua

del pays. Es indubtable que si 'l jutge d' instrucció hagués conegut la llengua del pays en que s' instruí la causa, hauria preguntat á la dona ab mes dretura, y conduhit la investigació ab major acert. Heus aquí un element que deuria tenirse en compte d' aquí endavant.»

Nostres lectors no haurán oblidat las queixas y reclamacions exposadas, no hi ha molt, per LA VEU DE CATALUNYA sobre aquest assumpto.

Lo Jurat pel Certámen científich literari del Centre Escolar de Vilafranca ha publicat lo veredict següent:

«Premi ofert pel Rvnt. Dr. D. Pere Garriga.—Número 18. Todos los cristianos tenemos el deber de encomendarnos á Dios al levantarnos y al irnos á acostar. Lema: *Cristiano cumple tu deber.*

Accéssit al premi ofert pel Rvnt. P. Director del Col·legi de Sant Ramón.—Núm. 9. Obedience aux pères. Lema: *Ecoutez enfants les avis de vos pères etc., etc.*

Accéssit al premi del Observatori Meteorològich.—Núm. 5. Arco-iris. Lema: *Óptica ó Fotología es el tratado de la luz.*

Premi del Centre Escolar.—Núm. 22. Sitio y tema de Mallorca. Lema: *¡Via fora!*

Accéssit núm. 4 al mateix premi.—Núm 8. Jaume I lo Conqueridor. Lema: *Y porque seria largo el reseñar toda su vida llena de grandes acciones y de heroismos...*

Accéssit núm. 2.—Núm. 7. Girona en la guerra de la independència. Lema: *Pugna pro patria.*

Los demás premis no s' han adjudicat.

Vilafranca 3 d' Abril de 1894.—Lo president, P. Miquel Piera, Pvre.—Lo Secretari, P. Domingo Motlló, Pvre.

La escriptora de Rute escriu en la *Nouvelle Revue Internationale* un article en que 's llegeixen las següents paraulas sobre la causa provençal:

«No hi ha res tan simpátich com aquesta causa; es una nacionalitat que no vol desaparéixer, vol conservar-se mediant sa llengua admirable tan expressiva y tan sonora, en la que resideix l' ànima de la raça; y es notable observar que, axó de que sían poetes los apostols d' eix cult ardent, absolutament inofensiu pera la unitat francesa, per més que la mala fé d' alguns haja tractat de significar lo contrari.

Lo periódich *L' Aioli*, tan maravellosament dirigit, com no ho son pas bona part dels grans diaris, es l' òrguen autorisat de la Renaxensa provençal.»

Preguntat lo famós novelista Anfós Daudet per un redactor de la *Revue du Midi* sobre 'l concepte que té del Felibridge, ha respost: «Es bon xich complexe y espero donarne la més verídica expressió dins lo prólech que preparo pera l' hermós llibre provençal de

Batista Bonnot. Lo que puch dir des d' ara es que 'l meu afecte germanivol y la meva admiració son envers En Mistral.

Dissapte de la setmana anterior fou estrenat en lo teatre de la Gran Via, un drama del jove escriptor don Ignasi Iglesias titolat *La Argolla*.

EXPOSICIÓ AL SENYOR MINISTRE DE FOMENT (1)

Excm. Senyor:

Los qui soscriuhen, en nom d' un considerable nombre dels de sa classe, congregats ab l' objecte que abaix s' expressa lo día 13 de Març del present any, Professors uns, y alumnos altres, de las Facultats de Medicina y Dret d' aquesta Universitat, á V. E. atentament

Exposan: que la descentralisació, tan armónicament vinculada ab la llibertat d' ensenyansa, de que, per mérits de las institucions democráticas que 'ns regeixen tots los espanyols disfrutám, requereix, com complement llògich ó necessari, en lo comú sentir, la descentralisació dels estudis del Doctorat, per virtut de la que aquest grau podria esser conferit ó quant menys rivalidats sos estudis, si no en todas las Universitats del Regne, en las que 's troben en las mateixas condicions que la de Barcelona.

No s' amaga als exponents que l' esperit que informá las actuals institucions relatives á la Ensenyansa superior, degué trobar-se possehit de la equitat de aquesta idea; mes, devant la constant penuria del Tresor públich, que frecuentment obliga al sacrifici dels principis millor definits, los legisladors se vegeren en la precisió de concretar los estudis de que venim fent mérits á una sola Universitat. Se va creure, sens dubte, que fent, per aquesta limitació, menys assequible lo títol de Doctor que obliga á sacrificis personals y pecuniaris fora del alcans del major nombre dels escolars, al acabar la carrera, en son període de llicenciatura, resultava sa categoria més elevada, y, per lo tant, més dignificat; y, sens dubte, per axó y per las rasons econòmicas ja apuntadas, resultaren desprovehidas de la ensenyansa y colocació del referit grau, excepte la de Madrid, todas las Universitats de la Nació, algunas de las que, tant sols per un curt temps—desde 1868 á 1870—gosaren d' aquesta desitjada autorisació.

Aquest criteri prohibitiu encaxava perfectament ab lo període de reacció que sobrevingué darrera de la omnimoda llibertat d' Ensenyansa, coetani ab lo revolucionari; mes tornadas las cosas á son just medi, res-

(1) Traduhim y publicám sencer aquest document, revelador de com se va extenent en nostra terra 'l bon sentit regionalista; no adherintnos empró, á algun concepte que conté sobre las actuals institucions, notoriament errat.

fablertats per obra dels estudis privats las llibertats docent y discent, aquell criteri descentralisador ja no constituheix mes que un factor heterogeni en nostras lleys universitarias, per quina rahó no pot dexar de ser digna de revisió la seva obra.

Lo Doctorat circumscriu á la Universitat de Madrid ocasiona, al present, una verdadera oligarquia científica; prescindint de que, essent aquest grau privilegi de una sola entitat, podria estimarse irritant per tots los qui 'ns interessám en lo bé comú, y per lo tant, en lo de totas las provincias y regions de Espanya, qualsevol no dexa de veure, que, no tan sols se monopolisan la ensenyansa y 'l grau, sino que d' un tal privilegi resulta, be que per manera indirecta, monopolizada la opció als alts destins professionals pera 'ls que lo títol de Doctor es condició absolutament imprescindible.

Als fills de Madrid y sa provincia los estudis del Doctorat los exigeix sacrificis molt insignificants, si 's comparan ab los que devém imposarnos tots quants, al acabar una llarga carrera en las Universitats de Districte, nos veyém precisats á abandonar, no tan sols nostras llars, sino la Regió que 'ns vegé naxer y ahont residexen nostras mes volgudas afeccions, y encara, en molts cassos, los començaments d' una clientela, pera pendre 'l domicili, per un ó mes cursos,—si la sort es contraria—en una població ahont la vida—sense sortirse dels modestos límits de la vida escolar—es més dispendiosa.

No mitjansant equitat en las condicions de tots los qui pogueren ser cridats á las lluytas pera 'ls alts destins docents, ha de resultar, y de fet resulta, concurrencia poch numerosa, y de vegades de inferior qualitat en las anomenadas lluytas; tots compendrán que la selecció, encomenada als jurats d' oposicions á cátedras, no 's pot exercir entre lo millor d' Espanya, sinó que, á lo més, entre 'ls millors professors de Madrid... y no molts altres.

Axó no 's concerta ab l' esperit de nostras lleys; axó 's desvia perceptiblement del ideal igualitari entre totas las regions espanyolas, que tots los governs liberals, han perseguit; axó es, ho repetím, un monopoli injustificat y ademés exposat á molts grans perjudicis.

Subsistexen ara, las objeccions ó duptes, des de 'l punt de vista económic. ¿Cóm infligir, se dirá, al Tresor públich, de ordinari tan faltat y raquitich, novas càrregas com las que imposa la descentralisació dels estudis del Doctorat?

Lo Doctorat més car es, indudablement, lo de Medicina, y axó per la assignatura d' Análisis química, que, á més del Professor, requereix un Arsenal y Laboratori edecuat; mes aquesta materia s' explica y se ensenya en totas las Universitats en que hi ha Facultat de Farmacia; existeix, donchs, de fet, en aquestas Universitats, la quarta part, y aquesta la més dispendiosa de la ensenyança del Doctorat.

Las demás assignaturas del Doctorat, axís de Medicina com de Dret, requereixen—excepte la Antropología, que podria ensenyarse ab un reduhit pero ben escullit Museu—sols la viva veu del Professor, y encara no més que en lliçons alternas.

Suposant que per aquest costat se presentessin formals obstacles pera provehir á las Universitats á que se ve fent referencia del personal docent efectiu pera las respectivas cátedras, los exponentes están segurs de tota seguritat de que 's trobarian en l' actual dignísim y laboriós professorat de nostras Facultats quants catedráticos se necessitessin pera desempenyar, per lo 'menys interinament, y ja desde 'l curs vinent las referidas disciplinas; y es més, están també segurs de que, per lo que 's refereix á la Diputació Provincial de Barcelona, hi trobarian en aquesta digníssima corporació 'ls matexos favorables auspícis que per aquesta mateixa idea trobaren los Professors y alumnos de aquesta Universitat que, en 1868 y 1869, recorregueren als auxilis de sa noble munificencia.

Si bé es norma de bons governs que la Ensenyansa pública no constituheix motiu d' ingrés sinó càrrega pera l' Erari, en lo cas present pot afirmar-se, ab certesa, que la institució del Doctorat en nostra Universitat, donada sa població escolar y titular, constituiria un manantial no despreciable y segur pera la Hisenda. Un càlcul prudencial, assentat en l' éxit dels anys de 1868 á 1870, en que s' ensenyá 'l Doctorat á Barcelona, permet assegurar que de cada cent llicenciats dels d' avuy existents á Catalunya, la meytat, quan menos, optaria á aquest títol... ¡Al present, en cada curs, sols vá á cursar lo Doctorat mitja dotzena d' alumnos de cada Facultat! Fásinse números de aspirants probables y multipliquis aquells per los drets de matrículas, académichs, d' exámens y de Títol, que suposa 'l grau, y diguís, si hi hauria ó no, pera 'l Tresor, un quantió remanent.

Podria haverhi erro de càlcul; podria succehir que els ingressos no superessin, y encara que no aribessin á nivellar los gastos; sempre l' ensaig que sollicitém tindria la ventatja de no resultar dispendiós pera 'l Tresor públich. En cas favorable, 'l Govern apreciaria si convé ó no la reinstalació definitiva del Doctorat en las Universitats de districte, prenentho tot per son compte y rahó, ó be mitjansant lo sufragi de las Diputacions provincials.

De totas maneras, l' ensaig resultaria fet y la veritat experimental en lo terreno económic en son verda-der lloch.

De lo exposat resulta: que no existexen rahons de equitat en favor del monopoli del Doctorat per la Universitat Central; que tampoch aquest monopoli es útil ni convenient als elevats fins de la ensenyansa; que no 's concerta ab la ensenyança lliure la concentració en la Universitat de Madrid del títol de Doctor; que lo ensaig de reinstalació del Doctorat en las Facultats de Medicina y Dret en las Universitats de districte que

reunixin condicions com la de Barcelona, lluny de produhir sacrificis pera 'l Tresor, es més be ocasionat á causarli ingressos.

Per tot lo que á V. E. encarescudament

Pregan: se digni concedir los estudis y la colació del grau de Doctor en las Facultats de Medicina y Dret, al menos á la Universitat de Barcelona.

(*Segueixen las firmas.*)

REGIONALISME

Segona part.

II

ASPIRACIONS DEL REGIONALISME

En la descentralisació s'enclouen las aspiracions regionalistas.—Lo que presuposa 'l regionalisme.—Sas aspiracions son lligítimas.—Están apoyadas en conclusions científicas.—Lo regionalisme demana lo que Deu doná als pobles.—Orígen de las lleys y llenguas regionals.—Las regions desitjan viure segons las lleys de sa existencia social.—Aspiracions del regionalisme.—Las aspiracions regionalistas han sigut sempre las mateixas.—No demanan rés fora de lloch.—Aspiracions regionalistas del Missatge á S. M. D.ª Maria Cristina.—Aspiracions del regionalisme verdader.—Lo Estat aniquila la regió.—Lo regionalisme vol que tots sigám germans jamay esclaus.

En lo capítol anterior hem dit que 'l regionalisme es la lligítima aspiració de tots los pobles á viure segons las lleys de sa existencia social; en quinas pocas paraulas s'enclou lo ideal regionalista. Lo regionalisme presuposa una regió privada dels atributs que li donavan vida, per una altra que més sortosa exerceix son predomini sobre d'ella, predomi moltas vegadas tiránich y avassallador. No es extrany per lo tant que las regions que están en aquest cas s'alcen coratjosas á demanar la *autonomia* que de lley los hi pertany y ab ella los drets y llibertats de que foren privadas inícuament.

Aquesta aspiració es eminentment generosa, está apoyada en conclusions científicas y fins ha arribat á formar lley en la historia de la humanitat. Sempre, en tot temps y en tots los llochs, los pobles han volgut viure lliures ó agermanats, may dominats despòticament per un altre, puix en aquest cas están fora de sa esfera de acció, en una situació violenta com la del vapor comprimit dins la caldera que busca la válvula de sortida per dilatarse segons las lleys de sa expansiva naturalesa, segons hem vist més en-rera.

A una regió que tinga modo de ser, y personalitat propia, no se li pot llevar aquesta que es sa forma natural, sinó violentantla; y molt més

si se n'hi vol comunicar una de nova, perquè cada regió necessita lo que li es convenient, com cada home té menester d'un calçat.

Si 'l regionalisme, aquest àngel que com lo del judici final al toch de sa corneta desvetlla als pobles ensopits per la centralisació, no fés més que condóldres de lo *que li fou robat, sens atrevir-se á demanarho*, com qui exigeix á un altre lo que de dret li pertany, demostraria ser un sentiment exit del cap de quatre poetas de exaltada fantasía, jamay una convicció apoyada en fonaments científichs. Més no ha sigut axís, molt al contrari, per tot arreu ahont han aparegut las primeras guspiras del foch regional no sols s'ha protestat de la situació actual, sinó que s'ha dit ben alt y clar lo que 's volia al establir lo regionalisme. Lo qual es una prova més de la justicia de lo que demana.

¿Y qué es lo que demana? Lo que li doná Deu. Los pobles en son orígen tingueren necessitat de donarse lleys; segons las circunstancias que 's presentavan, que estessen perfectament acomodadas á son caràcter, y crearen los primers códechs, obra no de un, ni cent lligistas, sinó del poble que al crearlas y aplicarlas no feya més que establir com á regla los sentiments á quin compás bategava son cor acordat ab son caràcter propi. Del mateix modo al expressar de paraula las ideas que en sa ment bullían començá á formar una llengua propia ja ab la corrupció de una altra, ja assimilantsela, de manera que resultá un tot molt diferent de las parts que en la composició entraren. Y aquests pobles que visqueren molts anys regintse per las seuas lleys y parlant sa propia llengua que per ells era la del cor y la expressió més fidedigna de son pensament; que 's-governaren per si mateixos, per espay de molts segles; que tenen una historia gloriosa com la del Estat actual més potent y centralisador, aquests pobles repetexo, ¿cóm no han de desitjar rompre las cadenas de la esclavitud pera viure segons las lleys de sa existencia social, de aquella existencia que los hi doná Deu, no cap Rey ni cap home de Estat? Sí, las regions volen ser lo que foren; per tot arréu ho veyém. Escoltéu sinó las aspiracions que llançan als quatre vents per medi de sos fills, al formular lo programa regionalista. Nosaltres volém, que 'ls nostres municipis sigan senyors de llurs funcionaris essencials; que no sigan simples circumscripcions administrativas, sinó veritables personas.

Volém que estigan lligadas entre ellas y que aquesta unió se faça seguint llurs afinitats históricas, económicas y naturals.

N. FONT SAGUÉ.

(*Seguirá.*)

LO REGIONALISME EN LA PREMSA

COSAS ASSENYALADAS

—LA VEU DEL MONTSERRAT. Vich, 7 d'abril: *Biblioteca històrica del Bisbat de Vich*, per Joan Segura, Pvre. Lo ilustrat é infatigable escorcollador d'arxius. comença á donar compte del resultat dels treballs que està fent pera la Biblioteca històrica d'aquell Bisbat en compliment de la comanda que li feu l'Excm. Morgades.

—L' AIGLÓ. Avignon, 7 d'abril: *Li cant pòpulari*, per Meste Franc. Dona compte del concurs obert pel Ministeri d'Instrucció Pública de França pera premiar una colecció de poesias francesas adaptables á las més excullidas melodias populars al objecte de ferlas cantar en las escolas; satirisa aquest estúpít propòsit, y demana als felibres de París que interposen llur influencia en lo Ministeri pera destorbarho.

Mort d'un Sant, per Un testimoni. Explica la santa fi del capellá de la Magdalena de París, Mossen Le Rebours, y las virtuts que honraren la vida del exemplar sacerdot, qui, provenzal de naxensa y de cor, era, ademés, un dels abonats més entussiasmas de nostre estimat company.

—LA COMARCA DEL NOYA. Sant Sadurni de Noya, 8 de abril: *Contribució sobre 'l vi*. Explicació del reglament pera la imposició y administració del nou tribut.

—L' OLOTÍ. Olot, 8 d'abril: *La estatua de D. Joan Pere Fontanella*, per Don Miquel Blay. Descripció y elogi de la novella obra del jove y renomnat escultor.

—EL VENDRELLENSE. Vendrell, 8 d'abril: *La corona gòtica de Na Blanca d'Anjou*, per Jaume Ramón. Impugna la fantasiosa relació que sobre la suposada troballa de la dita corona consigná lo difunt arqueòlech tarragoní Sr. Hernández Sanahuja, en los apéndices á sa Historia del Monastir de Santas Creus.

—LO CATALANISTA. Sabadell, 8 d'abril: *Carta oberta á D. Joseph M.ª Planas y Casals, Diputat á Corts per Arenys de Mar*, per Uns quants industrials sabadellencs. Li retrauen la falta de patriotisme que vá cometre ab son discurs á Tarrassa, y 'l reptan á una controversia pública pera quan torne de Madrid á la terra catalana.

—DIARIO DE BARCELONA. Barcelona, 10 d'abril. *De la fruición artilica, I*, per F. Miquel y Badia. Elogiosa crítica de la conferencia donada per lo Dr. Joseph Torres y Bages en lo Círcol de Sant Lluch.

—LAS CUATRE BARRAS. Vilafranca del Panadés, 10 de abril: *El reglament sobre 'ls vins*. Comença la exposició dels principals articles d'aquest reglament, demostrantne los extraordinaris prejudicis que causarà á la viticultura.

DIETARI DEL PRINCIPAT

Dia 7.

Visita nostra Seu l' Ilm. Sr. Bisbe [de Osma, arribat ací pera formar part de la peregrinació á Roma.

Es enviada al Sr. Magaz, Senador per aquesta Universitat, la exposició demanant al Ministre de Foment la reinstalació ací dels estudis del Doctorat. Acompanya al document una fulla d' adhesions, ab las firmas d' un bon nombre de personas de la major representació en aquesta capital y dels presidents de las principals corporacions de la matexa.

Llegim en *La Veu del Montserrat* de Vich:

«Nostres bons amichs y compatricis Mossen Pere Bofill, diaca, Srs. Joseph Gudiol y Joseph M.ª Baranera, alumnos del Seminari, han sigut destinats per l' Excelentíssim Sr. Bisbe per anar á Roma, ahont marxarán ab la próxima Peregrinació, pera perfeccionar sos conexements en l' Arqueologia. Tot felicitantlos per aquesta distinció, desitjam que sia ben profitosa la seva estada en la Ciutat Eterna, y que pugam veure realizadas las esperanças que s' han fundat en la afició y bonas disposicions dels joves seminaristas.»

Comença á publicarse á Girona lo setmanari *Lo Geronès*, porta-veu del Centre Catalanista d'aquella ciutat.

Dia 8.

Nostre company de Tarrassa, *Egara*, inserta varis telegramas enviats per l' Institut Industrial y Cambra de Comers de dita ciutat als diputats y senadors proteccionistas, encoratjantlos á oposarse als tractats per tots los medis, fins retirantse del Parlament si veuen imposicions del Govern, assegurant per sa part los tarrassenchs que están disposats á secundarlos per tots los medis que convingan.

Pera intervenir en la discussió del Senat, sobre 'ls tractats de comers marxan cap á Madrid los Srs. don Manuel Durán y Bas, D. Ferrán Puig y D. Frederich Nicoláu.

Dia 9.

Ab motiu de la próxima peregrinació á Roma, hi han en aquesta ciutat lo cardenal arquebisbe de Sevilla, l' arquebisbe de Santiago y 'ls bisbes de Vich, Lugo, Seu d' Urgell y Jaen.

La Agrupació de la propietat urbana de Barcelona ha enviat al Ministre de Hisenda un telégrama, demanant ampliació del plasso pera la formació y aprovació

del registre fiscal dels edificis y solars d' aquesta ciutat, ab motiu de no poguer quedar enllestits dins lo terme marcat pel govern.

Se fá á Olot lo primer assaig de la iluminació eléctrica en las casas particulars.

Lo Concell de la industria suro-tapera, envia als diputats á Corts per aquella provincia, un telégrama censurant sas gestions proteccionistas.

Pera las carreras de cavalls que aci 's celebrarán lo mes entrant, ha concedit nostra Diputació un auxili de 3.000 pessetas.

Arriban del Nort gran nombre de peregrins que havian de embarcarse aquí á mitja setmana. Lo retrás de la sortida fá que per nostres carrers se passegen aquells en moltes collas, entre las que 's notan las dels aragonesos, salamanquins y bascongats.

Dia 10.

Surt cap á Madrid, presidida per D. Manuel Planas y Casals, la comissió de la Diputació provincial que ha de fer en la Cort todas las gestions possibles pera que no arribin á ser ratificats los tractats de comerç. Grandíssima fou la concurrencia que acudí á despedir á dita comissió, haventhi las autoritats militar, civil y locals, representacions de corporacions económicas, molts industrials y fabricants y numerosos obrers. La despedida fou entusiasta, ab viscas á la producció nacional y á la Diputació. Lo Sr. Planas y Casals, des de la finestra del vagó, se dirigí al públich que omplia l' anden, y, parlantli en catalá li digué que 'ls comissionats de la Diputació sabrian cumplir á Madrid com á bons catalans. Los aplausos foren llarchs y forts fins que 'l tren desaparegué.

Arriba á Girona y pren possessió de son càrrech, lo nou governador d' aquella provincia Sr. Gomez de Lacerna.

La Junta local de la peregrinació á Roma fá á saber que l' embarc dels peregrins s' efectuará definitivament lo dilluns pròxim.

Arribada la noticia d' haver triomfat los proteccionistas en la elecció del Senat pera 'l nomenament de la comissió dictaminadora sobre 'ls projectats convenis de comerç, obtenint quatre dels set llocs que la componen; lo Foment del Treball Nacional, d' acort ab lo sentir de tot Catalunya, envia telégramas de felicitació als qui han dirigit la victoriosa campanya, y, en senyal de festa, posa domasos als balcons y fá lluminarias, tocant davant de la casa una música lo Guernikako-arbola.

Dia 11.

En lo Saló Parés s' ha exposat un artístich pendó baix lo que s' acoblarán los pelegrins d' aquesta diócesis que vajan á Roma.

La execució fou encomanada al Círcol artístich de Sant Lluch y n' ha sortit una bella feyna. La Imatge de la Verge de las Mercés va en l' ample faxa central, habilment pintada per D. Dionís Baixeras, sobre un fondo fi y esfumat que idealisa la figura. Encuadran aquesta faxa duas orlas policromas, de dibuix senzill y apropiat, destrament-brodadas en relleu, com tots los demás detalls d' ornamentació, per las monjas Adoratrius; l' arbre y la creu, que 'l portan, son de metall daurat y rematan ab lo conegut grupo de las claus y la Tiara Papal. La direcció, y creyem lo dibuix, de la obra ha estat cosa del arquitecte D. Enrich Sagnie y n' ha sortit ayros; puix en conjunt produheix l' efecte nou, rich y entonat que deu buscarse, principalment, en tota classe d' objectes decoratius.

Los diaris donan compte d' haver arribat á aquesta ciutat lo príncep rus, Victor Nakoschive, cosí del Czar.

S' ha fundat á Figueras una Germandat d' obrers, sots la advocació del Sagrat Cor de Jesús.

Una comissió de la Lliga de productors de Barcelona, va á trobar als senadors Duch de Solferino, don Manuel Girona y D. Joseph Vilaseca, pera que, cumplint lo seu dever, vagen al Senat á ajudar als seus companys de Catalunya en la lluyta que hi sostenen contra 'ls lliure-cambistas.

Dia 12.

Entra en nostre port la esquadra francesa del Mediterrani comandada per l' Almirall M. Baucheron de Boissondy. Aquesta 's compon dels següents barcos: Acorassat «Almiral Duperré».—Acorassat «Magenta».—Acorassat «Formidable».—Acorassat «Devastation».—Acorassat «Neptuno».—Acorassat «Marceau».—Acorassat «Almiral Baudin».—Acorassat «Davout».—Torpeder «Corsario».—Torpeder «Mousquetaire».—Torpeder «Kabyle».—Torpeder «Chevalier».—Creuer «Bombé».—Creuer «Levrier».—Creuer «Vatteguis».—Creuer «Vauloin».—Creuer «Leger».

Al tirar anclas, lo barco almirall saludá á la plaça, essent contestat per lo castell de Montjuich.

A Martorell se celebra solemnement, ab assistencia de moltes distingidas personas la recepció del pont metàlich sobre 'l Llobregat, y destinat al servey de la carretera provincial de Sant Sadurn de Noya á Sentmenat.